

Sygn. akt VIII GC 3371/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 października 2020 roku

Sąd Rejonowy w Bydgoszczy VIII Wydział Gospodarczy
w składzie następującym:

Przewodniczący Asesor sądowy Przemysław Kociński

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 7 października 2020 r. w Bydgoszczy

sprawy z powództwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w B.

przeciwko B. S.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego na rzecz powoda odsetki ustawowe za opóźnienie od kwoty 8.129,69 zł (osiem tysięcy sto dwadzieścia dziewięć złotych sześćdziesiąt dziewięć groszy) od dnia 5 sierpnia 2017 r. do 6 grudnia 2018 r.,

II. oddała powództwo w pozostałej części,

III. kosztami procesu obciąża powoda w zakresie przez niego poniesionym.

Asesor sądowy Przemysław Kociński

Sygn. akt VIII GC 3371/19

UZASADNIENIE

Powód (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w B. wniósł o zasądzenie od pozwanego B. S., prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą (...) B. S., kwoty 8.129,69 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od 5 sierpnia 2017 r. do dnia zapłaty. Nadto powód domagał się zasądzenia na swoją rzecz zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych wraz z opłatą od pełnomocnictwa.

W uzasadnieniu pozwu wskazano, że 14 lipca 2017 r. pozwany zakupił od powoda towar, na który została wystawiona faktura VAT nr (...). Pozwany odebrał towar, nie zgłaszając co do niego żadnych zastrzeżeń. Pomimo upływu terminu zapłaty, strona pozwana za towar nie zapłaciła w związku z czym powód wezwał go do zapłaty dochodzonej niniejszym pozwem należności. Pozwany nie spełnił tego żądania, kwestionując roszczenie pod względem podatkowym, przy czym powód wskazał, że prowadzone w tym zakresie postępowanie pozostaje bez związku z żądaniem wyrażonym w pozwie.

Nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu upominawczym w dniu 17 października 2019 r., sygn. akt VIII GNc 6802/19, Referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym w Bydgoszczy, VIII Wydziale Gospodarczym, orzekł zgodnie z żądaniem pozwu oraz rozstrzygnął o kosztach procesu.

W sprzeciwie od powyższego orzeczenia, pozwany wniósł o oddalenie powództwa oraz zasądzenie od powoda na swoją rzecz zwrotu kosztów procesu. Nadto, pozwany podniósł zarzuty niewłaściwości Sądu, przedawnienia roszczenia oraz jego bezzasadności i niewymagalności.

Uzasadniając powyższe wskazano, że żądanie pozwu dotyczy faktury, której termin do zapłaty został wydłużony w związku z dokonaną kompensatą, a tym samym roszczenie powoda uznać należy za niewymagalne i częściowo

skompensowane, a nadto przedawnione. Niezależnie od powyższego, pozwany podniósł również zarzut niewłaściwości niniejszego Sądu wskazując, iż zgodnie z § 2 pkt 2 art. 34 k.p.c., za miejsce wykonania umowy sprzedaży rzeczy ruchomych, uważa się to, do którego zostały lub miały one zostać dostarczone. Skoro zatem dostawa towaru miała miejsce do siedziby pozwanego w O., właściwy do rozpoznania niniejszej sprawy ma być Sąd Rejonowy dla Wrocławia – Fabrycznej we Wrocławiu. W dalszej kolejności pozwany przyznał, że strony łączyły stosunki handlowe, a w toku współpracy zakupił od powoda towar, za który została wystawiona faktura VAT nr (...), przy czym należność z niej wynikająca została częściowo zapłacona, a częściowo skompensowana. Nadto, transakcja objęta niniejszym postępowaniem nie jest jedyną, jaką dokonały strony w ramach współpracy. Ze sporządzonego przez powoda zestawienia salda za rok 2018 ma bowiem wynikać, że to strona inicjująca niniejsze postępowanie, winna uiścić na rzecz pozwanego kwotę 3.517,21 zł. W związku z pozwany złożył oświadczenie o kompensacie należności wynikających z faktury VAT o nr (...) z kwotami wynikającymi z dokumentu (...) oraz nadpłatą z przelewu bankowego. Następnie – stosownie do ustaleń stron – pozwany dokonał na poczet zapłaty należności stosownych przelewów. W związku z powyższym, przedmiotowe powództwo jako niezasadne nie zasługuje na uwzględnienie i winno zostać oddalone.

W piśmie z dnia 20 grudnia 2019 r. pełnomocnik powoda zaprzeczył, aby faktura nr (...) została skutecznie skompensowana, druk oświadczenia o kompensacie został wystawiony nieprawidłowo. W związku z uiszczonymi przez pozwanego należnościami, powód wniósł o zasądzenie kwoty 4.835,87 zł wraz odsetkami szczegółowo określonymi w treści pisma.

Pismem z dnia 2 marca 2020 r. pełnomocnik powoda wyjaśnił, że po skompensowaniu wzajemnych wierzytelności stron, do zapłaty pozostała kwota 3.985,47 zł. W analizie rozliczeń dołączonej do w/w pisma wskazano, iż faktura nr (...) została skompensowana w całości za obopólną zgodą z fakturą (...).

Sąd ustalił, następujący stan faktyczny:

(...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w B. oraz B. S., prowadzący działalność gospodarczą pod firmą (...) B. S., współpracowali w ramach prowadzonych działalności gospodarczych – nabywali od siebie wzajemnie towar, za umówioną wcześniej cenę. Należności były regulowane zarówno poprzez uiszczenie wymagalnej kwoty jak też poprzez zgodne kompensaty należności.

Okoliczności bezsporne, nadto **dowód:** historia rozliczeń stron – 89-95

W dniu 22 lutego 2016 r. powód wystawił w stosunku do pozwanego fakturę VAT nr (...) opiewającą na kwotę 3.168,36 zł. Strona pozwana uiściła powyżej wskazaną należność przelewem bankowym w dniu 22 lutego 2016 r., a następnie omyłkowo dokonała ponownej zapłaty, uiszczając w dniu 10 maja 2016 r. kwotę 3.517,21 zł.

Okoliczności bezsporne, a nadto **dowód:** potwierdzenie salda – k. 81 akt, faktura VAT nr (...) wraz z dowodem wpłaty – k. 100 – 102 akt.

W związku z zamówieniem towaru w dniu 13 czerwca 2017 r. powód wystawił w stosunku do pozwanego fakturę VAT nr (...) opiewającą na kwotę 12.546,00 zł.

Okoliczności bezsporne

W związku z zamówieniem towaru i jego dostarczeniem do siedziby pozwanego w dniu 19 lipca 2017 r., w dniu 14 lipca 2017 r. powód wystawił w stosunku do pozwanego fakturę VAT nr (...) opiewającą na kwotę 9.323,40 zł, z terminem zapłaty określonym na dzień 4 sierpnia 2017 r.

Dowód: faktura VAT nr (...) – k. 104 akt.

W dniu 6 grudnia 2018 r., w związku z zamówieniem towaru i jego dostarczeniem do siedziby spółki, pozwany wystawił w stosunku do powoda fakturę VAT nr (...) opiewającą na kwotę 9.549,51 zł z tytułu sprzedanego towaru.

Jako termin płatności wskazany został dzień 6 grudnia 2018 r., natomiast sposób płatności określono jako kompensatę wzajemnych wierzytelności – rozliczenie.

Przedmiotowa faktura została opatrzona podpisem i pieczętą powodowej spółki.

Dowód: faktura VAT nr (...) – k. 58 – 64 akt, przesłuchanie pozwanego – protokół elektroniczny k. 161

W dniu 6 grudnia 2018 r. pozwany złożył powodowi oświadczenie o kompensacie, w którym wniósł o dokonanie kompensaty wzajemnych rozrachunków. Do potrącenia przedstawił faktury VAT nr (...) na kwotę 9.323,40 zł oraz fakturę VAT nr (...) – ograniczając kwotę do 223,11 zł. Jako należności potrącane wskazał fakturę VAT nr (...) opiewającą na kwotę 9.549,51 zł.

Powyższe zostało w całości zaakceptowane przez powoda.

Dowód: oświadczenie o kompensacie – k. 67-68, oświadczenie – k. 80

W piśmie z dnia 3 stycznia 2019 r. powód oraz pozwany potwierdzili istnienie po stronie powoda zadłużenia w stosunku do pozwanego w kwocie 3.517,12 zł z tytułu podwójnej, zawyżonej zapłaty za fakturę (...). Jednocześnie pozwany wniósł o kompensatę rzeczony kwoty z należnościami wynikającymi z faktur VAT nr (...).

Powódka przyjęła przedmiotowe pismo, opatrując je pieczęcią oraz podpisem.

Dowód: potwierdzenie salda – k. 81 akt

Pismem z dnia 26 lutego 2018 r. pozwany złożył powodowi oświadczenie o kompensacie, w którym wniósł o dokonanie kompensaty wzajemnych rozrachunków. Do potrącenia przedstawił faktury VAT nr (...) na kwotę 9.323,40 zł oraz fakturę VAT nr (...) na kwotę 12.546 zł. Jako należności potrącane wskazał (...) oraz nadpłatę z przelewu bankowego na łączną kwotę 3.517,21.

Dowód: oświadczenie o kompensacie – k. 34

Pismem z dnia 19 kwietnia 2019 r. powód wezwał pozwanego do zapłaty 8.129,69 zł z tytułem należności wynikającej z faktury VAT nr (...) w terminie 7 dni od otrzymania tego pisma.

W odpowiedzi na powyższe pozwany zobowiązał się do uiszczenia kwoty 4.817,22 zł, która w jego ocenie stanowiła pozostałą do zapłaty z tytułu powyżej wskazanej faktury.

Dowód: wezwanie do zapłaty wraz z potwierdzenie nadania i odbioru – k. 19 – 22 akt, pismo z dnia 30 kwietnia 2019 r. – k. 23 – 25 akt

Pozwany dokonał wpłat na rzecz strony powodowej następujących kwot:

- 1.523,40 zł w dniu 28 czerwca 2019 r. tytułem „(...)”,
- 700,00 zł w dniu 16 sierpnia 2019 r. tytułem „(...)”,
- 1.393,82 zł w dniu 9 października 2019 r. tytułem „(...)”,
- 1.200,00 zł w dniu 4 listopada 2019 r. tytułem „(...)”

Dowód: potwierdzenia wykonania przelewu – k. 35 – 38 akt.

Powyższy stan faktyczny, Sąd ustalił na podstawie dokumentów i wydruków przedłożonych przez strony, których autentyczność co do zasady nie budziła wątpliwości. Zastrzeżenia budził jedynie przedłożony wraz z pozwem egzemplarz faktury VAT nr (...) stanowiącej podstawę roszczeń strony powodowej. Ten bowiem opiewał na kwotę

9.507,90 zł, podczas gdy z twierdzeń pozwanego, popartych stosowną dokumentacją, a następnie potwierdzonych oświadczeniem powoda, rzeczywista należność z tego tytułu wynosiła 9.323,40 zł. Brak było w tym zakresie wyjaśnień ze strony powodowej spółki, co prowadziło do wniosku, iż Sąd odmówił rzeczonemu dokumentowi wiarygodności.

Ustalenia faktyczne zostały również poczynione na podstawie dowodu z przesłuchania strony pozwanej. Sąd dał wiarę zeznaniom B. S., uznając je za jasne i logiczne oraz korespondujące ze zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym. Opisał on sposób rozliczeń pomiędzy stronami, w tym dokonywane przez niego oświadczenia o kompensacie.

Sąd zważył, co następuje:

Analiza całokształtu materiału dowodowego zgromadzonego w aktach sprawy prowadziła do konkluzji, iż w rzeczywistości ustalony stan faktycznych nie był w dużej mierze spornym pomiędzy stronami. Poza polemiką pozostawał fakt współpracy gospodarczej strony na mocy której, wzajemnie nabywały od siebie towar za umówioną cenę. W związku z tym po obu stronach powstawały wierzytelności oraz zadłużenia, które następnie były regulowane bądź poprzez wpłatę środków bądź kompensatę należności.

Wartym w tym miejscu jest podkreślenie, iż zgodnie z twierdzeniami pozwu powód podnosił, że pozwany nie uregulował w wyznaczonym ku temu terminie należności opiewającej na kwotę 8.129,69 zł, a wynikającej z wystawionej przez niego faktury VAT nr (...), wystawionej według pierwotnych twierdzeń strony inicjującej niniejsze postępowanie na 9.507,90 zł brutto. Dla obrony przeciwko skierowanym wobec niego twierdzeniom, pozwany podnosił natomiast zarzuty niewłaściwości miejscowej niniejszego Sądu, a także przedawnienia oraz bezzasadności i niewymagalności roszczenia dochodzonego przedmiotowym pozwem.

Mając na uwadze powyższe w pierwszej kolejności wskazać należało, że nie był uzasadniony zarzut niewłaściwości sądu. Zgodnie z art. 34 k.p.c. (w brzmieniu obowiązującym przed dniem 7 listopada 2019 r.), na który powoływał się powód, powództwo o zawarcie umowy, ustalenie jej treści, o zmianę umowy oraz o ustalenie istnienia umowy, o jej wykonanie, rozwiązanie lub unieważnienie, a także o odszkodowanie z powodu niewykonania lub nienależytego wykonania umowy można wytoczyć przed sąd miejsca jej wykonania. W myśl cytowanego przepisu miejsce wykonania umowy określa się według założeń prawa materialnego tj. stosownie do art. 454 k.c. Zgodnie zaś z art. 454 § 1 k.c. jeżeli miejsce spełnienia świadczenia nie jest oznaczone ani nie wynika z właściwości zobowiązania, świadczenie powinno być spełnione w miejscu, gdzie w chwili powstania zobowiązania dłużnik miał zamieszkanie lub siedzibę. Jednakże świadczenie pieniężne powinno być spełnione w miejscu zamieszkania lub w siedzibie wierzyciela w chwili spełnienia świadczenia; jeżeli wierzyciel zmienił miejsce zamieszkania lub siedzibę po powstaniu zobowiązania, ponosi spowodowaną przez tę zmianę nadwyżkę kosztów przesłania. W tych okolicznościach, mając na uwadze całokształt okoliczności przedmiotowej sprawy Sąd uznał swoją właściwość, zaś przedmiotowy zarzut strony pozwanej ocenił jako niezasadny.

W dalszej kolejności podkreślić należało, że nie było również podstaw do uznania zarzutu pozwanego w zakresie przedawnienia dochodzonego w niniejszym postępowaniu roszczenia. Faktem jest, iż z normy art. 554 k.c. wynika, że roszczenia z tytułu sprzedaży dokonanej w zakresie działalności przedsiębiorstwa sprzedawcy, roszczenia rzemieślników z takiego tytułu oraz roszczenia prowadzących gospodarstwa rolne z tytułu sprzedaży produktów rolnych i leśnych przedawniają się upływem lat dwóch. Nie ulegało również wątpliwości, iż obie strony niniejszego postępowania łączyła współpraca w zakresie prowadzonych działalności gospodarczych, w ramach których, zawierali umowy sprzedaży. Wskazać przy tym należało, że z brzmienia pozwu wynikało, iż żądanie w nim wyrażone, obejmowało swoim zakresem sprzedaż która to odbyła się 14 lipca 2017 r. i została potwierdzona fakturą VAT opatrzoną tą samą datą. Roszczenie powoda, uzyskało natomiast przymiot wymagalności po upływie 21 dni od wskazanej powyżej daty, tj. 5 sierpnia 2017 r. Od tego też dnia rozpoczął swój bieg 2 – letni termin przedawnienia, o którym mowa powyżej, a który co do zasady upływał z dniem 5 sierpnia 2019 r. W niniejszej sprawie miała jednakże zastosowania reguła obliczania końca biegu terminu przedawnienia wskazana w art. 118 k.c., zgodnie z którą koniec terminu przedawnienia przypada na ostatni dzień roku kalendarzowego, chyba że termin przedawnienia

jest krótszy niż dwa lata. Przepis ten w powyższym brzmieniu obowiązuje bowiem od dnia 9 lipca 2018 r. i ma w takim kształcie zastosowanie do roszczeń powstałych przed jego wejściem w życie i w tym dniu nieprzedawnionych. Powyższe jednoznacznie wynikało z art. 5 ust. 1 ustawy w dnia 13 kwietnia 2018 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2018, poz. 1104). Tym samym, mając na uwadze rzeczy przepis, upływ terminu przedawnienia roszczenia zgłoszonego przez powoda miał miejsce z końcem 2019 r. Pozew w niniejszej sprawie, został natomiast wniesiony 20 sierpnia 2019 r., tj. jeszcze przed upływem wskazanego powyżej okresu, a zatem twierdzenie pozwanego jakoby przedmiotowe powództwo uległo przedawnieniu, nie zasługiwało na uwzględnienie.

W dalszej kolejności należało zauważyć, że w procesie cywilnym ciężar dowodu spoczywa na stronach postępowania i to one są zobowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne (art. 6 k.c. i art. 232 k.p.c.). Strony mają obowiązek twierdzenia i dowodzenia tych wszystkich okoliczności (faktów), które stosownie do art. 227 k.p.c. mogą być przedmiotem dowodu. Innymi słowy ten, kto powołując się na przysługujące mu prawo (żąda czegoś od innej osoby) obowiązany jest udowodnić fakty (okoliczności faktyczne) uzasadniające to żądanie, ten zaś, kto odmawia uczynienia zadość żądaniu (czyli neguje uprawnienie żądającego) obowiązany jest udowodnić fakty wskazujące na to, że uprawnienie żądającemu nie przysługuje.

W myśl ogólnych zasad procesowych, to na powodzie spoczywa ciężar udowodnienia faktów uzasadniających jego roszczenie (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 grudnia 1997 r., sygn. II CKN 531/97, Lex nr 496544), a na stronie pozwanej spoczywa obowiązek wykazania, że powodowi jego żądanie nie przysługuje (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 grudnia 2006 r., sygn. IV CSK 299/06).

Istota zasady dotycząca ciężaru dowodów sprowadza się do ryzyka poniesienia przez stronę ujemnych konsekwencji braku wywiązania się z powinności przedstawienia dowodów. Skutkiem braku wykazania przez stronę prawdziwości twierdzeń o faktach istotnych dla sprawy jest to, że twierdzenia takie zasadniczo nie będą mogły leżeć u podstaw sądowego rozstrzygnięcia. Strona, która nie udowodni przytoczonych twierdzeń, utraci korzyści, jakie uzyskałaby aktywnym działaniem. Samo twierdzenie strony nie jest dowodem, a twierdzenie dotyczące istotnej dla sprawy okoliczności powinno być udowodnione przez stronę to twierdzenie zgłaszającą (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 28 sierpnia 2014 r., sygn. I ACa 286/14).

Mając to na względzie, Sąd, mając na uwadze cały zgromadzony w niniejszej sprawie materiał dowodowy doszedł do wniosku, że przedmiotowe powództwo, nie zasługiwało na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności należało podkreślić, iż strona, składając pozew, ma za zadanie określić ramy faktyczne zgłoszonego roszczenia. W przypadku gdy przedmiotowe dotyczy zapłaty należności pieniężnych powod winien jednoznacznie wskazać z jakiego zdarzenia prawnego wywodzi swoje uprawnienie do żądania od strony przeciwnej zapłaty. Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy należało wskazać, iż powodowa spółka sprostała powyższym wymaganiom – w treści pozwu w sposób jasny i precyzyjny wskazane zostało, iż zgłoszone roszczenie dotyczy zapłaty za towar zakupiony w dniu 14 lipca 2017 r. objęty fakturą VAT nr (...). To zaś determinowało, iż Sąd był związany tak określoną podstawą faktyczną i nie mógł orzekać ponad nią. Inaczej mówiąc – w toku niniejszego procesu ocenie podlegała wyłącznie zasadność domagania się przez stronę powodową zapłaty przez pozwanego należności wynikającej z tej konkretnej transakcji. Tym samym brak było możliwości dokonywania oceny zasadność jakichkolwiek innych roszczeń istniejących pomiędzy stronami – te bowiem, nawet jeśli faktycznie występowały – nie były objęte określoną przez powoda podstawą faktyczną roszczenia.

Mając powyższe na uwadze, przechodząc od merytorycznej oceny żądania pozwu należało wskazać, iż pozwany w toku procesu wskazywał, iż dochodzona przez powódkę wierzytelność została w całości uregulowana poprzez jej częściową zapłatę oraz kompensatę wzajemnych roszczeń.

W tym kontekście w pierwszej kolejności należało poczynić pewne uwagi natury ogólnej. Zgodnie z art. 498 § 1 k.p.c. gdy dwie osoby są jednocześnie względem siebie dłużnikami i wierzycielami, każda z nich może potrącić swoją wierzytelność z wierzytelności drugiej strony, jeżeli przedmiotem obu wierzytelności są pieniądze lub rzeczy tej samej jakości oznaczone tylko co do gatunku, a obie wierzytelności są wymagalne i mogą być dochodzone przed

sądem lub przed innym organem państwowym. Jednakże, dla uznania, że potrącenie wywołało skutek prawny w postaci umorzenia wzajemnych wierzytelności, nie wystarczy samo powołanie się przez składającego oświadczenie o potrąceniu na fakt przysługiwania mu wierzytelności przeznaczonej do potrącenia; istnienie tej wierzytelności należy udowodnić (por. wyrok SA w Poznaniu z dnia 10 lipca 2009 r. ACa 416/09, LEX nr 756580).

Potrącenie jest instytucją prawa materialnego. Wskutek potrącenia obie wierzytelności umarzają się nawzajem do wysokości wierzytelności niższej. Potrącenie następuje drogą jednostronnego oświadczenia materialnoprawnego wywołującego skutek prawny niezależnie od woli uprawnionego do wierzytelności objętej potrąceniem i od chwili złożenia go w taki sposób, ażeby druga strona mogła zapoznać się z jego treścią (art. 499 k.c. i 61 k.c.).

Dokonując natomiast oceny czynności stron niniejszego postępowania w kontekście dokonania ewentualnego potrącenia, należało w pierwszej kolejności odnieść się do tzw. potrącenia umownego. Stanowi ono nienazwaną umowę zawartą między stronami w myśl, wynikającej z art. 353¹ k.c., zasady swobody umów. W ramach rzeczony umowy strony, w sposób dowolny i nierzadko całkowicie odmienny od uregulowań kodeksowych, kształtują przesłanki, skutki czy sposób potrącenia, a nawet wyłączają wszystkie bądź tylko niektóre kategorie wierzytelności z zakresu zastosowania omawianej instytucji. W tym zakresie, jak zostało to podkreślone, niezbędnym jest istnienie faktycznego porozumienia stron, co do przedmiotowej kwestii, którego treść, z uwagi na swe doniosłe skutki, nie może budzić wątpliwości.

Natomiast, instytucja tzw. „potrącenia ustawowego”, uregulowana w przepisach kodeksu cywilnego, zgodnie z art. 498 k.c. opiera się na założeniu, iż w sytuacji, gdy dwie osoby są jednocześnie względem siebie dłużnikiem i wierzycielem, każda z nich może potrącić swoją wierzytelność z wierzytelnością drugiej strony, jeżeli przedmiotem obu wierzytelności są pieniądze lub rzeczy tej samej jakości oznaczone tylko co do gatunku, a obie wierzytelności są wymagalne i mogą być dochodzone przed sądem lub przed innym organem państwowym. Wskutek potrącenia obie wierzytelności umarzają się nawzajem do wysokości wierzytelności niższej. Rzeczony przepis wskazuje więc, iż by móc mówić o skutecznie dokonanym potrąceniu winny zostać spełnione łącznie następujące przesłanki: wzajemność wierzytelności, ich jednorodność, wymagalność oraz zaskarżalność. Nadto, w myśl art. 499 k.c. dla skutecznego potrącenia musi zostać złożone drugiej stronie oświadczenie o potrąceniu.

Odnosząc powyższe do okoliczności ustalonych w toku niniejszej sprawy należało przede wszystkim wskazać, iż strona pozwana na przestrzeni współpracy stron składała wiele oświadczeń o potrąceniu, w treści których ujęta była faktura będąca przedmiotem roszczenia powoda. Nadto, nie uszło oczywiście uwadze Sądu, że B. S. w późniejszym okresie (w tym po wniesieniu pozwu), zrealizował na rzecz powoda przelewy bankowe opatrzone tytułem faktury stanowiącej podstawę niniejszego powództwa. W związku z tym podnosił iż pozostała część należności uległa kompensacji z należnością wynoszącą 3.517,21 zł. Kwota ta miała zostać bowiem uiszczona przez pozwanego omyłkowo i stanowiła zapłatę za towar określony fakturą VAT nr (...), których to twierdzeń powód w toku niniejszego postępowania w żaden sposób nie kwestionował. Nadpłata ta miała zostać zaliczona na poczet faktury nr (...) co znalazło swoje bezpośrednie potwierdzenie w piśmie z dnia 3 stycznia 2019 r. zatytułowanym „Potwierdzenie salda”. Co istotne, na dokumencie tym znajdowały się podpisy oraz pieczęcie obu stron niniejszego postępowania, a zatem Sąd doszedł do wniosku, iż wolą obu stron było dokonanie takiego sposobu potrącenia wzajemnych wierzytelności. Już tylko z tego tytułu, abstrahując od pozostałych okoliczności, o których mowa poniżej, wskazać należało, że dochodzone przedmiotowym pozwem roszczenie zostało przez powódkę zawyżone, skoro już w styczniu 2019 r., tj. na ok. 7 miesięcy przed złożeniem pozwu, miało dojść do obopólnego potrącenia wierzytelności (w tym roszczenia objętego pozwem).

Niezależnie od powyższego Sąd zważył jednakże, że we wskazanej powyżej dacie (3.01.2019 r.), do przedmiotowego potrącenia dojść nie mogło, albowiem wierzytelność wynikająca z faktury stanowiącej podstawę niniejszego powództwa już nie istniała. Z treści oświadczenia z dnia 6 grudnia 2018 r., potwierdzonego następnie w treści oświadczenia reprezentanta powodowej spółki, stanowiącego załącznik do pisma procesowego z dnia 5 marca 2020 r., wynikało bowiem, że wierzytelność opiewająca na kwotę 9.323,40 zł, a wynikająca z faktury VAT nr (...) została w całości skompensowana z należnością przysługującą pozwanemu z tytułu wystawionej w stosunku do powoda faktury VAT nr (...). Zaistnienie rzeczony skutku wynikało wprost ze wskazanego powyżej pisma, sporządzonego

przez biuro rachunkowe obsługujące powoda oraz opatrzone jej pieczęcią, a także podpisem R. C., będącego jedynym członkiem zarządu powodowej spółki, uprawnionym do jej reprezentacji. Innymi słowy, niezależnie od podnoszonych w toku postępowania twierdzeń powód w rzeczywistości przyznał, że należność wynikającą z faktury stanowiącej podstawę przedmiotowego powództwa, została uiszczona w całości poprzez stosowną kompensatę mającą miejsce w grudniu 2018 r. Ta zaś miała w rzeczywistości postać kompensaty umownej – już bowiem w treści faktury VAT nr (...) sprzedawca (pозwany) jasno określił sposób zapłaty jako kompensata, czemu powód, mając na uwadze treść oświadczenia dołączonego do pisma procesowego z dnia 5 marca 2020 r., nie kwestionował. Jasno bowiem wskazane zostało, iż owa czynność kompensacyjna odbyła się „za obopólną zgodą” (k. 80), co potwierdza przyjętą tezę o umownym sposobie uregulowania rzeczonych należności. Co więcej, sam powód, jako załącznik do rzeczonych pisma przedłożył oświadczenie pozwanego z dnia 6 grudnia 2018 r., które odzwierciedlało taki właśnie sposób rozliczeń. W tym miejscu należało jedynie przypomnieć, iż warunki oraz skuteczność potrącenia umownego są uzależnione wyłącznie od woli stron – to one bowiem kształtują jego treść i skutki i tym samym wymagania określone w art. 498 k.c. nie mają do niego zastosowania. W świetle powyższego nie ulegało więc w ocenie Sądu wątpliwości, iż na dzień wniesienia pozwu roszczenie powoda z tytułu zapłaty należności objętej fakturą wskazaną w treści pozwu już nie istniało.

Odnosząc się jeszcze do złożonego oświadczenia strony powodowej należało zauważyć, iż z jego treści wynikało również to, że powód jest świadomy, iż pozwanemu przysługiwało przeciwko niemu roszczenie opiewające na kwotę 3.517,21, a wynikające z uiszczonych nadpłaty. Dla wykazania zasadności swojego żądania, strona powodowa podnosiła przy tym, że należność powyższa została również zaksięgowana – oprócz faktury VAT nr (...) – na poczet dokumentu księgowego wystawionego na rzecz pozwanego o nr (...), przy czym wierzytelność z niego wynikająca opiewała na kwotę 12.546,00 zł. W tym stanie rzeczy, 223,11 zł, które pozostało po potrąceniu wzajemnych wierzytelności stron wynoszących 9.323,40 zł oraz 9.549,50 zł, zaksięgowane miało zostać na poczet faktury nr (...). Na powyższą należność, uwzględniono również kwoty uiszczone przez pozwanego w okresie od czerwca do listopada 2019 r., mylnie uiszczone przez pozwanego w postaci przelewów środki pieniężne na poczet uregulowania faktury VAT nr (...), a opiewające łącznie na kwotę 4.817,22 zł oraz przysługujące mu roszczenie wynoszące 3.517,21 zł. Nie uszło przy tym uwadze Sądu, iż w piśmie przedłożonym przez powoda wskazano, że pozostała do zapłaty kwota wynosi 3.958,47 zł, przy czym podkreślono, że należność ta wywodzi się z faktur VAT o nr (...). Nie można jednakże pominąć faktu, iż w tym zakresie powód sam przeczył swoim twierdzeniom, podnosząc w przedłożonym zestawieniu, że należność wywodzona z załączonej wraz z pozwem faktury VAT została w całości uregulowana, a następnie wskazując, że z tytułu jej zapłaty należna jest jeszcze kwota 3.985,47 zł. Bacząc na przedmiotowe pismo zważyć należało, iż powyższa należność, winna być wywodzona jedynie z faktury nr (...), albowiem brak jest jakiegokolwiek dowodu, jakoby pozwany zapłacił pozostałą do uiszczenia, a wynikającą z niej kwotę. To między innymi z tej przyczyny, przedmiotowe powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie. Powód bowiem domagał się zasądzenia roszczenia wynikającego z faktury VAT nr (...), przedkładając w toku postępowania pismo, w którym jasno wskazano, że wynikająca z powyżej wskazanego dokumentu księgowego należność, została skompensowana w całości. Pomimo tego, powód, przecząc sam sobie, wskazywał, że pozostałe do uregulowania roszczenie (z resztą o połowę niższe od żądania pozwu), wynika jednakowoż ze wspomnianej powyżej faktury. Niezależnie od tego, w piśmie podano, że roszczenie przysługujące powodowi, znajduje również swojej oparcie w fakturze nr (...), której jednakże nie przedłożono na żadnym etapie postępowania. Wskazać przy tym należało, że nie mogło to stanowić podstawy do uznania, że przedmiotowa faktura również stanowiła podstawę niniejszego roszczenia zwłaszcza że, okoliczność takowa nie została wskazana w pozwie ani też innym piśmie powódki.

Skoro zatem strona powodowa przyznała, że dochodzona w niniejszym postępowaniu wierzytelność została uregulowana w całości poprzez stosowną kompensatę, roszczenie nie zasługiwało na uwzględnienie.

Nie uszło przy tym uwadze Sądu, że pomimo twierdzeń o wzajemnej kompensacie roszczeń, strona pozwana dokonała na rzecz powódki serii przelewów bankowych, opiewających na łączną kwotę 4.817,22 zł, a opatrzonych tytułem odpowiadającym numerowi faktury stanowiącej podstawę dochodzonego roszczenia. Ponownie wskazać jednakże należało, iż ze złożonego przez powoda zestawienia wywnioskować można, że przedmiotowe wpłaty zaliczone zostały

na poczet należności wynikającej z faktury nr (...). Ponadto, od kwoty wynikającej z tego dokumentu, odliczono również niesporną między stronami, a przysługującą pozwanemu wobec powódki wierzytelność, opiewającą na kwotę 3.517,21 zł. W tym stanie sprawy, jedyna pozostała do rozliczenia kwota wynosiła 3.985,47 zł, która jednakże, jak już wskazano wyżej, nie wynikała z faktury będącej przedmiotem zgłoszonego w pozwie roszczenia.

W tym stanie rzeczy, Sąd zważył, że między stronami doszło do wzajemnego potrącenia wierzytelności, a tym samym przedmiotowe powództwo w zakresie należności głównej, jako bezpodstawne nie zasługiwało na uwzględnienie.

Niezależnie od powyższego należało wskazać, że roszczenie powoda obejmowało również żądanie zasądzenia na swoją rzecz odsetek ustawowych za opóźnienie od faktury nr (...).

Jak wynika z art. 481 § 1 k.c., jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Mając na względzie, że zgodnie z przedłożoną przez powoda fakturą VAT, płatność wynikającej z niej kwoty miała nastąpić do dnia 4 sierpnia 2017 r. zważyć należało, że od dnia następnego, pozwany pozostawał w opóźnieniu w spełnieniu przedmiotowego świadczenia. Jak ustalono w toku niniejszego procesu, do potrącenia i tym samym umorzenia wierzytelności objętej pozwem doszło 6 grudnia 2018 r. Inaczej mówiąc w tym dniu nastąpiła zapłata rzeczowej należności, co ewidentnie nastąpiło z opóźnieniem. Pozwany pozostawał więc w opóźnieniu ze spełnieniem przysługującego mu świadczenia od dnia wymagalności świadczenia do wykonania przedmiotowej kompensaty – ta bowiem miała miejsce w pierwszym możliwym dniu, kiedy zaistniał tzw. stan potrącalności. Tym samym, w ocenie Sądu uzasadnionym było zasądzenie od pozwanego odsetek za opóźnienie od kwoty 8.129,69 zł – taka bowiem była objęta żądaniem pozwu – liczonych od dnia 5 sierpnia 2017 r. do 6 grudnia 2018 r. o czym orzeczono w punkcie I wyroku.

W pozostałym zakresie, powództwo jako nieuzasadnione – z uwagi na wygaśnięcie roszczenia głównego objętego fakturą VAT nr (...) w związku z dokonaną kompensatą – nie zasługiwało na uwzględnienie o czym orzeczono w pkt II sentencji wyroku.

Jedynie na marginesie należało wskazać, iż powód, reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, pomimo zmian w zakresie dochodzonej pozwem kwoty, w żadnym miejscu nie zawarł oświadczenia w przedmiocie częściowego cofnięcia powództwa. Tym samym, mając na uwadze, iż nie jest rolą Sądu dokonywanie oceny rzeczywistego celu składanych oświadczeń procesowych, które w przypadku profesjonalnego pełnomocnika winny w jednoznaczny sposób zostać wyrażone, brak było podstaw do częściowego umorzenia postępowania.

O kosztach procesu Sąd orzekł na mocy art. 100 zd. 2 k.p.c. zgodnie z którym Sąd może włożyć na jedną ze stron obowiązek zwrotu wszystkich kosztów, jeżeli jej przeciwnik uległ tylko co do nieznaczej części swego żądania albo gdy określenie należnej mu sumy zależało od wzajemnego obrachunku lub oceny sądu. Pozwany uległ jedynie w zakresie części żądania odsetkowego, czyli, zdaniem Sądu, przegrał tylko w nieznacznym zakresie. Z tego względu, przegrywający sprawę powód powinien zwrócić stronie pozwanej koszty procesu. Z racji jednak tego, iż jedyne koszty, które powstały w niniejszym postępowaniu zostały wygenerowane po stronie powodowej, Sąd, mając na uwadze obowiązek nałożony przez art. 108 § 1 zd. 1 k.p.c., w sentencji (pkt III) zawarł rozstrzygnięcie, że koszty procesu obciążają stronę powodową w zakresie przez nią poniesionym (a więc tę, która je poniosła).

Asesor sądowy Przemysław Kociński